

Sammanfattning med uppföljning av SIOS verksamhet 2017

utifrån SIOS Strategiplan och Verksamhetsplan

Sammanfattning av SIOS verksamhet under 2017 sker integrerat med uppföljning i enlighet med beslut om att uppföljningen av strategier ska göras på SIOS Representantskapsmöte (RM). Uppföljning görs också under resans gång, under styrelsemöten och av ordföranden.

Bakgrund

SIOS verksamhet utgår från SIOS Idéprogram och Verksamhetsplanen för 2017 samt den framtagna Strategiplanen för 2015–2017. SIOS strategier 2015–2017 avser prioriterade mål inom fokusområdena språk, kultur och identitet, utveckling av demokrati och ett fullvärdigt medborgarskap samt inom områden som berör samverkan, infrastruktur och ekonomi.

Motiven var främst att, utifrån insikten om nödvändigheten av att göra prioriteringar, urskilja de behov som berör SIOS fortlevnad och förnyelse och som kommer att göra sig gällande under de närmaste tre åren samt koncentrera sitt intresse till det som kräver insatser i det omedelbara.

Strategierna har som yttersta syfte att uppfylla SIOS mål och visioner i Idéprogrammet avseende en politik som erkänner etnisk och kulturell mångfald, en mångfaldspolitik inom alla samhällssektorer samt förverkliga ett öppet, demokratiskt och mångkulturellt samhälle. Strategierna ska följas upp vid styrelsemöte och kan bli föremål för revidering i samband med den årliga uppföljningen på RM, Representantskapsmöte.

Övergripande utgångspunkt

SIOS är ett unikt och kvalificerat interetniskt samarbetsprojekt som erkänts av staten för att huvudsakligen bedriva verksamheter som är identitetsbyggande (språk, kultur och identitet), intresserepresentation (röstbärarroll) samt delaktighet i samhället (mångfaldspolitik).

SIOS är ett paraply/multifunktionell organisation som alltjämt har stora svårigheter att leva upp till sina målsättningar. Samhället visar inte så mycket intresse för SIOS perspektiv och ger endast ett symboliskt stöd. Här krävs behov av att få fram finansiering och andra institutionella resurser samt identifiering av en strategi som kan minska den asymmetriska maktbalansen som exkluderar de etniska organisationerna som ett subjekt i den svenska dialogprocessen.

På liknande sätt ska en strategisk kommunikationsplan formuleras för att definiera behoven av att förstärka dialogen mellan medlemsförbunden som, i allmänhet, kan bidra till en ökad kunskap och insikt om SIOS samt en aktiv diskussion om SIOS framtida roll som röstbärare för de gemensamma frågorna, och för vår idé om samhället, i synnerhet.

Sammanfattningen och uppföljningen följer de beslut om åtgärder enligt Verksamhetsplan för 2017. Genom **Strategiplan prioriterades vissa åtgärder vilket innebar att vissa av åtgärder i VP 2017 uteblev**. Uppdelning sker enligt fokusområden och för var och en finns uppsatta mål. SIOS Strategiplan och Verksamhetsplan se hemsida.

Detaljerad redovisning

Sammanfattningen återföljs av mer detaljerad information om SIOS organisation och verksamhet. Upplägget av den detaljerade redovisningen är följande: Under rubriken **organisation** tas bland annat upp: Styrelse, Kvinnokommitté, regionala organisationer, representation, ekonomi och kansli. Under rubriken **verksamhet** omfattas bland annat: intern verksamhet, antidiskrimineringsverksamhet och projekt; utåtriktad verksamhet och samverkan genom medlemskap; extern samverkan, dialog, deltagande och representation, påverkan genom uppvaktningar, remisser och utredningar. Styrelsens redovisning avslutas med **årsredovisning** som innefattar **förvaltningsberättelsen och revisionsberättelse**.

Utveckling av demokrati och ett fullvärdigt medborgarskap

ÅTGÄRDER

SIOS uppvaktar kultur- och demokratiminister samt politiska partier som ingår i och stödjer regeringen.

- SIOS hade ett **uppföljningsmöte** med statssekreteraren utifrån tidigare framställda synpunkter och förslag till nödvändiga åtgärder, om: ökat stöd till etniska organisationer och att ansvaret flyttas till KU, språk och kulturfrågor och då bland annat införande av särskilt stöd till etniska organisationernas kultur- och bildningsverksamhet, ökade insatser/ekonomiskt stöd för verksamhet mot diskriminering och alla former av intolerans samt hans svar. Samtalet förlöpte i positiv anda även om flera svar uteblev då samordning med andra departementet tar mycket tid. Av de frågeställningar som vi tog upp på första möte (ovan nämnda) så fanns aktivitet på två områden: dels översyn av diskrimineringslagstiftning (betänkande kom/vårt svar under remisser) och dels Nationellplan gällande insatser (samordning (information, kunskap, uppföljning) mot rasism och andra former av intolerans.
- Sakråd är ny modell/form för dialog (utesluter inte andra) mellan regeringen och CSO där temat är från början bestämt. Under året har vi deltagit på **följande sakråd**: Arbetsmarknadsdepartementets samråd (konferens) om integration och etablering, möte med Forum för Levande historia Referensgrupp kring Regeringsuppdrag och myndighetens uppdrag att följa upp och samordna insatser mot rasism, Skolverkets hearing om kursplaner för SFI för nyanlända och Statsrådsberedning hearing om uppdraget för den nya myndigheten *Delegation mot segregation*.

SIOS medverkar i CIVOS, Partsgemensamt forum och andra fora inom det civila samhället samt i olika Referensgrupper och utredningarna.

- **CIVOS** (Civilsamhällets organisationer i Sverige) – vårt engagemang för att vara aktiv medlem har fortsatt, både när det gäller deltagande och intern påverkan. I år hade vi inte styrelsepost men aktivt deltagit i de förberedande arbetsgrupperna. CIVOS har fem (5) platser i PGF var i vilka en representant deltar varje gång relevanta frågor kommer upp på dagordningen. Innan varje möte med PGF anordnar CIVOS förmöte. SIOS deltagande är mer av långsiktigt och av strategisk karaktär än att vi har omedelbar nytta förutom att vi är oftast representerade i PGF.
- **PGF** – Partsgemensamt forum (PGF) är regeringens forum för samråd med civila samhällsorganisationer (CSO). Det är 20 representanter från CSO och representanter från en interdepartemental arbetsgrupp som träffas. Tema för möten förbereds av en gemensam arbetsgrupp. PGF bedöms vara ett bra tillfälle för dialog men otillräckligt när det gäller direkt påverkan på politiken. Vi har deltagit på alla möten och oftast ingått i förberedande arbetsgruppen och på det sättet kunnat påverka tema och innehållet.

- Vårt deltagande i **andra fora** har fortsatt då det utgår från målet om att mångfalden skall återspeglas dels i egenskap av vårt medlemskap, dels som intresserepresentation. Prioritering ges till CIVOS, IKA, PGF och SADB - *Sveriges antidiskrimineringsbyråer*. och i slutet av året a vi oss till SIOS deltagande (varierande omfattning) har varit; *Sveriges Konsumentråd, Folk och Försvar, Svenska Spel, Jordbruksverkets råd/referensgrupp för konsumentfrågor, Landsbygdsnätverket (Jordbruksverket), Unesco LUCS, FORES (tankesmedja) nätverk uppdrag integration och Diskrimineringsnämnden*. Nödvändigheten (begränsade resurser) av översyn av vårt deltagande/medlemskap har tagits upp i styrelse.
- SIOS har följt upp och försökt vara med (externt sammanhang) efterföljande processen när det gäller framtida statsbidrag (långsiktighet, enhetlighet, m.m.) och de förslag som *demokratiutredning* lämnade bland annat om ökade resurser för ADV insatser.

SIOS initierar kompetensutveckling för att medvetandegöra medlemsförbunden i jämställdhetsfrågor.

- **Inbjudan** till förbunden om dialog bland annat frågan om de demokratiska villkoren, som jämställdhet, för stödet till etniska organisationer aktualiserades. På grund av resurser valdes att tema lägga en av styrelse/ordförandemöte. SIOS har jämställdhetsplan som skulle användas som utgångspunkt.
- Flera av SIOS förtroendevalda och anställda har deltagit på olika **externa** möte, seminarier och utbildningar dels inom ramen för egen extern verksamhet eller när andra anordnat. SIOS Kvinnokommittén har också aktualiserat frågan vid olika seminarier som man har anordnat.
- SIOS styrelse har fortsatt med att vid varje styrelsemöte ha en **temadiskussion** som är dels ett sätt närmare belysa vissa frågeställningar, där även jämställdhetsperspektivet återfinns, men även att stärka ledamöternas kunskap och kompetens.
- Intresserade medlemsförbund har haft möjlighet att få kompetensutveckling i frågan genom AD- byrå och dess erfarenhet av könsdiskriminering.

SIOS stärker sin roll i kampen mot rasism, den rasistiska praktiken och alla former av intolerans genom att initiera ett projekt finansierad av MUCF - Rasismens mångtydiga karaktär och som riktar sig till medlemsförbunden samt ett annat projekt Ungdomar mot näthatet finansierad av Arvsfonden.

- Trots stora ansträngningar och förberedelse av ansökningar fick vi avslag. När det gäller MUCF var det en prioriteringsfråga men AF:s avslag berodde på att vi inte hade deltagande av målgruppen (ungdomar) organiserade.

SIOS utvecklar samarbetet med myndigheter och de civilsamhällets organisationer och skapar gemensamma mötesplatser och aktiviteter i det nationella arbetet mot rasism och andra former av intolerans.

- På grund av resurser kunde inte arbete fortsätta men ansträngning kommer att göras under nästa år då det idag inte finns nationell struktur/plattform för CSO samverkan.
- Frågan har även aktualiserats vid SIOS möte med MUCF:s GD och trots samsyn kom vi inte vidare.
- När det gäller **myndigheter** deltog SIOS och några riksförbund på det årliga mötet med DO. Det har också genomförts flera samrådsmöten med MUCF, oftast kring frågor om projekt och diskrimineringsverksamhet och som SIOS deltagit i.

SIOS ansvarar för ett projekt i Alby (Norra Botkyrka) i samarbete med Botkyrka Kommun, Centrum för Demokratisk Delaktighet.

- Som resultat av etablerad samverkan främst med Botkyrka kommun och lokala aktörer har SIOS kunnat starta ett **Centrum för Demokratisk Delaktighet (CDD)** i Alby ett område där valdeltagande och det politiska engagemanget är låg. Under året har det efter informationsinsatser anordnats konferenser, stärkt lokal samverkan, arrangerat en workshop med SIOS förbund, olika aktiviteter med ungdomar som inspirationsseminarier och studiebesök samt framtagning av film och app. Medel beviljades även för fortsättning under 2018.
- **Värna demokrati** och mångfald är en annan av SIOS lokala (Botkyrka och Södertälje) demokratiprojekt som bidrar till gemensam arena för att samverka i viktiga insatser. Projektets arbete går ut på att engagera etniska minoritetsföreningar i Botkyrka och Södertälje i arbetet mot att antidemokratiska beteenden bland etniska minoritetsgrupper utvecklas, att identifiera de miljöer som främjar framväxandet av sådana beteenden samt att ta fram stödmaterial på olika språk för att stödja föreningarnas arbete.
- **I remissen Värna demokratin** mot våldsbejakande extremism – Nationell samordning och kommunernas ansvar **ansåg vi att i den nationella strategin för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism** bärande elementen är att stärka demokratin, motverka inträdde till våldsbejakande extremism och underlätta utträde från sådana miljöer är tydliga förebyggande insatser. Dessa insatser tar sikte på att radikaliserings inte i huvudsak är en fråga om ideologi eller ideologisk inskolning utan snarare om ojämlikhet och social sammanhållning. Sammantaget är SIOS bedömning att kommunernas ansvar i arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism bör införlivas i lämplig lagstiftning. I en sådan reglering bör även kommunernas samverkan med det civila samhällets organisationer i arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ingå.

SIOS anordnar utbildning (konferenser, seminarier, workshops) riktad till anställda, förtroendevalda inom organisationen samt medlemmar inom medlemsförbunden (nationellt, regionalt, lokalt).

- Förutom de temadiskussioner och olika aktiviteter har inte konferenser anordnats. Däremot har de förtroendevaldas och anställdas deltagande på olika seminarier/konferenser anordnade av samarbetspartners och andra CSO varit omfattande (se detaljerad redovisning)

SIOS genomför en årlig granskning av utförd forskning om de etniska organisationernas förutsättningar för delaktighet och inflytande i samhället samt medverkar i IDEELL ARENA:s verksamhet som berör forskning om det civila samhället.

- Omfattande granskning har inte gjorts men däremot har vi följt upp utvecklingen inom **forskning** (obefintlig) och deltagit i Ideell Arena och MUCF:s MUCF till konferensen ”Forskning som förändrar – vad säger forskningen om samverkan, flera av DELMI:s seminarier som presenterat olika rapporter samt Vetenskapsrådets Dialogseminarium om forskningsbehov och forskningsmöjligheter inom migration och integration.

Språk, Kultur och Identitet

ÅTGÄRDER

SIOS uppvaktar kultur- och demokratiminister, utbildningsminister, minister för Högscoleutbildning, politiska partier på riks- och kommunalnivå, Skolverket och Statens Kulturråd

- SIOS har efter första möte med sakkunnig på Utbildningsdepartementet fått möjlighet att träffa statssekreterare Erik Nilsson och ta upp för oss viktiga frågor när det gäller: modersmål, utbildnings- och skolpolitiken samt betydelse/behov av att nyanlända barn får undervisning på modersmål (ej språkbyte). I samband med SIOS möte med statssekreteraren (Per Nilsson) på Utbildningsdepartementet överlämnades en skrivelse med SIOS synpunkter och krav där åtgärder är nödvändiga när det gäller **språk, utbildning och identitet** då dessa frågor ligger direkt och indirekt i Utbildningsdepartementets ansvar.
- Skolverkets hearing om kursplaner för SFI för nyanlända
- SIOS har yttrat sig över Kulturstrategin för Stockholmsregionen som är regionövergripande och är tänkt att fungera som ett vägledande dokument för såväl landstinget som för regionala och lokala aktörer. SIOS lyfte upp bland annat att: ökade antalet utrikesfödda invånare kan med ett inkluderande angreppssätt innebära ett tillskott till kulturlivet med ökad mångfald av kulturella uttryck, etniska organisationer är viktiga aktörer i kulturstrategin, intersektionellt perspektiv skall beaktas, vi är en del av kulturarvet och betydelsen av formaliserad dialog.

SIOS verkar för att regeringen, inom ramen för kulturpolitiken skapar en särskild finansieringspott för att stödja etniska organisationers kultur och bildningsverksamhet.

- I början av året uppvaktade SIOS MUCF:s GD Lena Nyberg. På mötet informerades om våra aktiviteter gentemot Kulturdepartementet och frågor av principiell betydelse och konkreta förslag (krav enligt SIOS Strategiplan) när det gäller villkor och utökat stöd till förbunden.

- Dialogen har fortsatt genom att vi deltar på olika möten och uppföljningsmöte kring pågående projekt samt genom direkt kontakt med ansvariga tjänstemän. MUCF har förutom ansvar för att fördela bidrag till olika organisationer även att ge stöd till olika SIOS och projekt.
- Vi deltog i Referensgruppen när det gäller MUCF översyn av regelverket kring frågeställningar om demokrati, jämställdhets och icke diskrimineringsvillkor gällande statsstöd. SIOS förslag och synpunkter framfördes på möten och en skrivelse.

SIOS verkar för implementering av en flerspråkighetsreform i syfte att förverkliga de överordnade mål som formuleras i språkpolitiken (2005) och i språklagen (2009), Språkrådets rapport 2014.

- Förslag och krav har framställts med en skrivelse vid mötet med ansvarig statssekreteraren på Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet som följdes upp vid uppvaktningar.

SIOS utvecklar former för samarbete nationellt (Ideell kulturallians) och kommunalt (regionala kulturplaner). I detta avseende har Regional SIOS en ledande roll.

- Mycket av IKA:s insatser under perioden har inriktats på att bilda regionala nätverk som ett sätt att mötas och delta i de regionala kulturplanerna. Dessa skulle kunna bidra till resurser och verksamhetsutveckling lokalt och regionalt. Vi har deltagit i kartläggningen/undersökningen som resulterade i en s.k. KICK som befäster fakta om att inte bjuder våra föreningar i processen medan föreningar själva inte orkar följa upp. På årets IKA Representantskapsmöte fick vi möjlighet att hålla i och ha diskussion kring utveckling av invandrar/integrationspolitik vilket uppskattades. Vi har även deltagit på IKA:s rådslag, årlig träff med tematisk dagordning och seminarium Kulturlivet - på väg 2018.

SIOS tillsätter en arbetsgrupp inom styrelsen som följer upp forskning inom språk, kultur – och utbildningsområden.

- Tillfällig arbetsgrupp bildades inför mötet med Utbildningsdepartementet.

Jämlikhet och mångfald

SIOS driver nuvarande och etablerar nya antidiskrimineringsbyråer samt anordnar seminarier kring diskrimineringsfrågor för politiker och RF:s medlemmar.

- **ADB verksamheten** fortskrider som planerat i Stockholm och Botkyrka. Under året har vi etablerat samarbete med Haninge kommun vilket har resulterat i ”Rättvisebyrån”. Ansökan om stöd till ADB Stockholm Syd har lämnats till Stockholms stad och trots tröghet finns fortfarande möjligheter att få stöd och därmed utöka verksamheten. Utsikterna verkar goda. Vi har även påbörjat diskussioner om en samordningsstruktur för

Södertörns alla kommuner i syfte att få alla deltagande kommuner att etablera och stödja antidiskrimineringsverksamhet.

- Flera **seminarier och utbildningar** både för våra medlemmar, samarbetspartners och andra organisationer som SBF, Skyddsvärnet, fackförbund och funktionshinderorganisationer.
- Vi har följt utveckling och vid olika sammanhang kunnat driva frågan om behovet av bättre möjligheter att **motverka diskriminering** där vi bland annat framförde förslag om en specialdomstol för diskrimineringsärenden samt ökade resurser, vilket anslogs för 2018, för antidiskrimineringsverksamhet.
- I remissen **Bättre skydd mot diskriminering** ansåg vi bland annat att utredningen förslag viktigt steg i stärkandet av skyddet för de mänskliga rättigheterna i Sverige, DO:s roll, skall stärkas, upprättandet av ett domstolsliknande organ och behovet om att det statliga stödet ökas.
- SIOS deltog på årets Mänskliga rättigheters dagar (MR-dagar) i Jönköping. Detta är den största mässan i Europa som belyser frågor om diskriminering och mänskliga rättigheter, inklusive minoriteters rättigheter. SIOS blev nämnt som ett framgångsrikt exempel på samarbete mellan kommunen och civilsamhället av demokratiutvecklaren för Botkyrka kommun. Nya kontakter knöts och gamla bekräftades.

SIOS uppvaktar berörda ministrar, främst socialförsäkrings och äldreminister och de politiska partierna på riks och kommunalnivå.

- SIOS Ingår i två relevanta forum: Referensgruppen för Myndigheten mot segregation och Referensgruppen i utredningen om den framtida socialtjänsten
- I remiss Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre där vi bland annat ansåg: SIOS efterlyser en djupare förståelse av vad kulturen är med utgångspunkt i gruppernas och individernas självidentifikation, Språkkompetens bör definitivt betraktas som en merit, utvecklingsarbete som förutsätter att flerspråkighet införlivas i organisationens/förvaltningens agenda som ett sätt att förbättra vårdens och omsorgens effektivitet och kvalitet och att regeringen skall anslå medel för en försöksverksamhet där riksorganisationer bildade på etnisk grund får driva öppen dagverksamhet med språklig inriktning för personer äldre än 60 år.
- I remissen För en god och jämlik hälsa – En utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket ansåg vi att: inrättande av en dialog forum för en bredd av civilsamhälleorganisationer om god och jämlik hälsa som bör fungera som ett forum för samråd i planering, genomförande och uppföljning av det folkhälsopolitiska arbetet är bra men förutsätter resurser som möjliggör ett sådant deltagande, det folkhälsoarbete som drivs i etniska minoritetsorganisationer är ganska osynligt och att uppföljningssystem med indikatorer skall ta hänsyn till kön, etnisk eller kulturell bakgrund, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet eller köns uttryck, funktionsnedsättning och ålder.
- Inga åtgärder när det gäller uppvaktningar.

SIOS initierar projekt inom äldreomsorg

- Inga åtgärder

SIOS förstärker initiativ inom projekt- och seminarieverksamhet riktad till personer med funktionsnedsättning inom medlemsförbunden och deras delaktighet i samhället.

- Under året har en ny ansökan om projekt (efter FiE) Samverkan mellan AF och Stockholms läns sjukvårdsområde i stöd till nyanlända personer med funktionsnedsättning/trauma i etableringen

SIOS har en fortsatt medverkan i Överenskommelsen inom integrationsområdet.

- Efter att Överenskommelsen avvecklades (hittillsvarande form) har SIOS ingått i den förberedande arbetsgrupp (vald av organisationerna) som skall tillsammans med ansvarigt departement förbereda de olika sakråd och det årliga högnivåmötet.

Samverkan, Infrastruktur och Ekonomi

ÅTGÄRDER

- *SIOS stärker den interna och externa kommunikationen genom att utveckla den egna webben, ett nyhetsbrev för påverkan till medlemsförbunden och beslutsfattare samt skapar/processar former för att aktivt medverka inom de sociala medierna*
- *SIOS definierar medlemsnyttan och vad som ingår i medlemskapet. Detta avser förtydliga för befintliga och blivande medlemsorganisationer varför de ska välja att stå bakom SIOS samt hur det både direkt och indirekt kan skapa positiva effekter för den egna organisationen.*
- *SIOS tillsätter en arbetsgrupp för att ta fram konkreta förslag på hur ungdomsorganisationer kan engageras i verksamheten.*
- *SIOS styrelsen stödjer anställning av lämpliga kompetenser för att nå de uppsatta målen vad gäller SIOS kommunikationsstrategier*
- *SIOS tillsätter en arbetsgrupp i syfte att ta fram en tydlig struktur för att utveckla bildnings- och utbildningsverksamhet (utbildningsorganisatör).*
- *SIOS tillsätter en arbetsgrupp för att ta fram olika former av uppdragsutbildningar tas fram och teman bestäms*
- *SIOS tillsatta arbetsgrupp inom styrelsen fortsätter det påbörjat arbetet med översynen av SIOS befintliga administrativa funktioner (personalia) och utreder möjligheten att utveckla en plan för anställningar.*

Sammanfattande

Verksamhetsplanen hade **höga ambitioner** när det gäller förstärkning av samarbete och infrastrukturen. Vissa åtgärder har vidtagits, andra inte. Under resans gång kunde man tyvärr fastslå att RF:s arbete och engagemang minskade både inom det egna förbundet (flera hade dessutom interna konflikter) och därmed i SIOS, regionala SIOS organisationer kunde inte lyfta sig själva. Vi har dock sett en positiv utveckling när det gäller Kvinnokommittén.

Samtidigt var SIOS arbete fokuserat till den nya **organisationsplanen** och behovet av att vidta övergångsåtgärder (organisatorisk/styrelse och kansli/personal). Styrelsens ansvar i den planen skulle utökas samtidigt som flera RF/representanter deltar inte. Prioritering av insatser och fokus på kärnverksamhet inom fokusområden blev resultat. Alla dessa insatser kommer att sjuösättas under första hälften av 2018.

- När det gäller det interna arbetet och **interna och externa kommunikation** så är den på samma nivå. Extern samverkan (infrastruktur, förankring, medlemsnytta, m.m.) har avstannat. Flera av RF har undermålig eller ingen hemsida samtidigt som flera RF deltar inte i SIOS arbete delvis p g a av interna problem. Då kommunikation är en bärande del av framtida strategin/verksamhet men förutsätter en annan organisationsmodell har styrelsen tagit fram förslag på **SIOS Organisationsplan och övergångsåtgärder**.
- När det gäller **medlemsnytta** har frågan varit en av temadiskussioner på styrelse/ordförandemöte. Inbjudan till RF utanför SIOS skickades men gensvar var litet. En organisation fick **observatörsstatus** medan ansökan om **medlemskap** från ett annat förbund har fastnat i processen då enighet skall uppnås
- Begränsade stödinsatser till Regionala organisationer har gjorts och ytterligare planerats.
- Kontakter har tagits med vissa **ungdomsorganisationer och ungdomarna** inom RF för att få igång dialog men även att starta samarbete i form av ett projekt kring rasism och näthat. Tyvärr fick vi avslag och motivering var bl.a. att ungdomsorganisationerna måste ha etablerad samarbete/samverkan. Ett nytt försök/möte planeras i början av 2018
- **Arbetsgrupper** för att utveckla bildningsverksamhet och uppdragsutbildning har inte bildats eftersom man inte har på grund personliga resurser/kompetenser kunnat påbörja arbete
- Vi har samverkat i en utvecklingsgrupp (flera organisationer) under namnet PIACS i syfte att med ESF medel starta ett kompetensutvecklingsprogram för SIOS förtroendevalda/förbund och personal som tyvärr till slut resulterade i avslag
- Utifrån organisationsplanen och prioriterad verksamhet har styrelsen **anpassat kansliresurser** (innebar uppsägningar/omorganisation) genom att dels ta fram kanslireglemente med nya tjänstebeskrivningar som motsvarar de grundläggande behov och prioriteringar för att klara av framtida uppgifter.

SIOS Verksamhetsberättelse 2017 - detaljerad

Organisation

Under rubriken återges kortfattad information om de väsentliga händelserna gällande: styrelsen, ledningsgruppen, Kvinnokommittén, Regional-SIOS, ordförandemöten och Representantskapsmötet samt kansli och ekonomi.

Styrelsen

Styrelsen har under året haft sex (6) möten varav ett var konstituerande och två tillsammans med ordförande. Underlag för styrelsemöte har oftast förberetts av Ledningsgruppen. Den nya styrelsen konstituerades efter RM genom att Ledningsgruppen valdes, firmatecknare utsågs, tider för styrelsemöten och RM 2017/2018 fastställdes.

Ledamöternas deltagande i styrelsearbetet har varit tillfredställande även om större anslutning skulle vara önskvärt. Vid de flesta möten har några ersättare (vid frånvaro av ledamoten) deltagit. Uppföljning av besluten och återkoppling till SIOS grunddokument (strategiplan/ organisationsplan) har skett kontinuerligt.

Efter antagande av SIOS organisationsplan och övergångsåtgärder har styrelse och LG försökt implementera besluten och på den vägen mött flera hinder kopplade både till personalförsörjning och tidsfördröjning på grund av fackliga förhandlingar.

*Styrelsens sammansättning: **Ledamöter** och **personliga ersättare** (inom parantes):*

RM valde ledamöter och personliga ersättare för SIOS styrelse enligt följande: Behiye Poli (Asha Ismail), Chrisa Kolista (Bijan Shafiei), Krystyna Jagielska-Gasinska (Stina-Maria Sundblom), Lioudmila Siegel (Tetyana Rep), Manlio Palocci (Berhane Tesfazghi) Jisheng Wang (Meral Ömmar), Francisco Rodriguez (Pablo Fuentes) Berzan Kockaya (Berou Ahmadi)), Slavko Micic (Marko Milutinovic) och Amadeu Batel (Yusuf Unver). **Adjungerade i styrelsen har varit:**

Henrique Carlos *Regional-SIOS Västra Götaland*

Nikola Vojnovic *Regional-SIOS Mellansverige*

Vakant *Regional-SIOS Syd*

Maria Olsson *SIOS Kvinnokommitté*

SIOS Representant i regionala SIOS styrelser är Berzan Kockaya.

Ledningsgruppen (LG)

I Ledningsgruppen ingår: ordförande, vice ordförande, ekonomiansvarig och de tre (3) ansvariga för fokusområdena. Utgångspunkten är att beredning görs av de ansvariga eller av temporära eller fasta arbetsgrupper som bildas kring sakfrågan eller bestämd verksamhet. Ledningsgruppens huvudsakliga uppgifter är att: förbereda och processa beslut inför styrelsemöte, ta hand om de löpande frågorna samt kansli, personal och ekonomi.

Under 2017 hade LG nio (9) protokollförda möte. LG:s sammansättning:

Amadeu Batel *ordförande*

Kockay Berzan *vice ordförande*

Francisco Rodriguez *ekonomiansvarig*

Krystyna J Gasinska *Språk, kultur och identitet*

Manlio Palocci *Utveckling av demokrati och fullvärdigt medborgarskap*

Lioudmila Siegel
Maria Olsson

Jämlikhet och mångfald
adjungerad SIOS Kvinnokommitté

Representation:

SIOS sker utifrån två (2) prioriteringsnivåer:

Den **första** nivån kännetecknas av att vi är medlemmar, har prioriterats och att deltagande (påverkan) sker kontinuerlig. SIOS representant skall vara styrelseledamot (beslut/förankring) och ersättning sker endas efter LG beslut. Den **andra** nivån är mer att vara synliga, fånga upp olika frågeställningar/vara med i diskussionen och vars representation är tidsbegränsad och för det mesta innebär 1–2 möte per år. Här har även representantens kompetens betydelse samt även RF:s intresse för frågan. SIOS representant (efter styrelsebeslut) kan förutom styrelseledamöter vara andra förtroendevalda eller anställda men **ansvar** för förankring och uppföljning ligger hos den **ansvariga** inom vilken **fokusområde** representation sker.

<i>Myndighet/Organisation</i>	<i>Representant/er</i>	<i>Status</i>
Nivå 1		
CIVOS/PGF	Amadeu Batel	medlem/råd
Ideell kulturallians - IKA	Krystyna J Gasinska/Amadeu Batel	medlem
SADB	Francisco Rodriguez/Erica Stensson	medlem
Unesco LUCS	Berzan Kockaya/Bojan Brstina	medlem
FORES /Nätverk för integration)	Amadeu Batel	medlem
Nya Överenskommelse - ÖKI	Manlio Palocci	deltar
Nivå 2		
Sveriges Konsumentråd	Berzan Kockaya/Maria Olsson	medlem
Folk och Försvar	Francisco Rodriguez	medlem
Landsbygdsnätverket (Jordbruksverket)	Asha Ismail/Berzan Kockaya	rep/medlem
Jordbruksverkets konsumentråd	Maria Olsson	rep
Diskrimineringsnämnden	Regional-SIOS (D. Dobromirovic/S. Antic)	förordning
Svenska Spel	ingen fast (FRIS utser)	medlem

Ordförandemöte

Ordförandemöte ägde rum i januari och december vars huvudfråga var antagande av SIOS Organisationsplan. Initiativ till möte med RF/ordförande har tagits genom ett brev därvid frågan om SIOS organisationsplan/RF:s deltagande och statsstöd till etniska organisationer aktualiserats. Flera ordförande ingår i SIOS styrelse.

Representantskapsmöte (RM)

RM ägde rum i maj i Stockholm. På mötet förutom sedvanliga frågor (redovisning/planer) deltog Regionala SIOS och samverkanspartners och delar av KK:s då även SIOS KK:s RM ägde rum samma dag. AKS - Azerbajdzjaniens Kongress i Sverige blev observatör med på medlemskap. Under året har Makedonska riksförbundet i Sverige ansökt om medlemskap.

Kvinnokommittén (KK)

Kvinnokommittén har en fortsatt självständig organisation, med eget medlemskap och egen verksamhetsplan. Under året har både organisation och styrelsearbete förstärkts och verksamheten har utökats med ett projekt *Kvinnor med annan etnisk bakgrund i Sverige – Förutsättningar och möjligheter. Skapande av ett kvinno nätverk i Sverige*.

Projektet syftar i sin helhet till att skapa ett nätverk mellan kvinnor med annan etnisk bakgrund än svensk, samt nyanlända kvinnor. SIOS Kvinnokommitté vill visa på den samverkan som finns centralt för att motivera nätverksbyggande mellan organisationerna på regional och lokal nivå. Detta för att tillsammans främja kvinnors deltagande, organisering och möjlighet att driva sina krav. Bakgrunden till projektet var också att stärka Kvinnokommitténs kontakter med föreningarna lokalt och regionalt. I maj avslutades första året av projektet och projektets andra år tog vid i juni. Under september månad arrangerade Ukrainska Alliansen en föreläsningsserie i tre delar som handlade om integration och diskriminering av minoritetskvinnan på arbetsmarknaden och i samhället, samtalet leddes av juristen Maria Guzman. Arbetet har vidare bestått av att stödja regionssamordnarna i att upprätta fungerande styrgrupper i de tre regionerna och i genomförande av projektaktiviteter i respektive region. Upprättande av en kommunikationsplattform för extern och intern kommunikation inom projektet har också gjorts genom att skapa en hemsida och närvaro på sociala medier.

SIOS Kvinnokommitté har arbetat för att förbättra sin organisationsstruktur och sitt styrelsearbete genom ett flertal utvecklingsinsatser. Styrelsen har genomgått en styrelseutbildning och tydligare definierat styrelsearbetet. Ansvarsområdena har konkretiserats och ledamöter har tagit på sig att leda arbetet inom dessa områden. Arbetsgrupperna ska leda Kvinnokommitténs arbete inom äldre frågor, unga kvinnors organisering, nyanlända samt kultur- och matfestivalen. Det har också, tillsammans med SIOS bildats en skolgrupp som ser till att bevaka hur våra frågor om modersmålsundervisning tydligare kan komma fram inom politiken. Där deltog representanterna i ett möte med den politiskt sakkunnige på departementet samt under Språkrådsdagen som Språkrådet arrangerar. Kvinnokommittén har också haft två utbildningar av Skyddsvärnet om företagande och organisationsutveckling. Kvinnokommittén har också genomfört inspirationsföreläsningar på temat ”Att våga tro på sig själv” för att lyfta fram det individuella ledarskapet.

Under 2017 hölls också en kultur- och matfestival i september där 7 kvinnosammanslutningar deltog. Under festivalen såldes det mat och alla medverkande förbund höll i musik- och dansuppträdanden under dagen. Vid månadsskiftet september-oktober åkte Kvinnokommitténs styrelseledamöter på konferensresa till Warszawa. Under konferensen planerade Kvinnokommittén verksamhetsåret tillsammans, fick utbildning i ledarskap samt lyssnade på externa föreläsare. De hade också ett möte på den svenska ambassaden i Warszawa och träffade där företrädare för några av de största kvinnoorganisationerna i Polen. Projektet har anställt en projektledare på 50% för att stödja arbetet.

Fortsatt utveckling och ökat deltagande av kvinnor i styrelsens och i SIOS arbete är väldigt viktigt inför framtiden då arbetsformerna än mer behöver förändras. Kontakt med respektive förbund och uppföljning av beslut behöver förbättras liksom internrapporteringen av medlemstal, organisationsformer och liknande. Kvinnokommittén har haft en sekreterare på SIOS kansli anställd på 20 % vilket har bidragit till en kontinuitet och förstärkning av styrelsens och kommitténs arbete.

Medlemmar under 2017 - 2018 är; Assyriska kvinnoförbundet, Eritreanska riksförbundets kvinnokommitté, Grekiska riksförbundets kvinnokommitté, Finlandssvenskarnas riksförbund Italienska riksförbundets kvinnokommitté, Kinesiska kvinnoföreningen, Kurdiska riksförbundets kvinnokommitté, Polska riksförbundets kvinnoförening, Portugisiska kvinnoföreningen, Ryska riksförbundets kvinnokommitté, Serbernas kvinnoorganisation, Turkiska kvinnoförbundet och Ukrainska Alliansens kvinnokommitté.

Regional - SIOS

Allmänt

De regionala organisationerna är självständiga. En kortfattad redovisning av deras verksamhet lämnas främst i informationssyfte.

De tre etablerade regionala organisationerna verkar utifrån olika förutsättningar och brottas med olika utmaningar. Regional-SIOS i Västra Götaland är väl etablerat, bedriver omfattande verksamhet med ekonomiskt stöd från regionen men har svårt att engagera vissa grupper och få fler förtroendevalda att engagera sig. SIOS Syd har varit vilande. SIOS Mellansverige har haft ett mellanår efter att ansträngningar för att få resurser misslyckats. Ett övergripande hinder har varit att SIOS saknar resurser för att på ett bättre sätt stödja och delta i den regionala verksamheten samt riksförbundens oförmåga att engagera de lokala föreningarna.

Regional – SIOS, Västra Götalands län

Regional-SIOS Göteborg i Västra Götalandsregionen som bildades 2001 är en etablerad organisation med omfattande intern och extern verksamhet och extern företrädare av medlemmar och SIOS tillhörande grupper samt fungerande organisationsstruktur. För sin verksamhet och samhällsengagemang får man stöd från Västra Götalandsregion.

Under verksamhet år 2017 har Regional SIOS haft 7 (sju) protokollförda styrelsemöten och 6 (sex) protokollförda VU möten. Den 24 Maj 2017 hade Regional SIOS sitt årsmöte. Dessutom har Regional SIOS genomfört två kombinerad styrelse/medlemsmöten med olika tema. Ett möte handlade om föreningsbidragsregler i Göteborg och våra lokala föreningars svårigheter samband med ansökningsförfaranden. Lokala politiker med ansvar i dessa frågor medverkade vid möte.

Trots stora ansträngningar att behålla antalet medlemsorganisationer och satsning på nya medlemmar i bland de etniska grupperna som tillhör Riksförbunden anslutna till Centrala SIOS har vi inte lyckats så bra. En del av tidigare aktiva medlemmar har lämnat vår verksamhet och nya har inte tillkommit. Representanter för nuvarande medlemsorganisationer är samma personer som har varit med länge vilket innebär att vi inte har lyckats att förnygra organisationen.

Detta skapar förtroendekris mellan Regional-SIOS och våra samarbetspartner i Göteborg och Västra Götalandsregionen. Dessutom så finns det enskilda fall där representanterna i Regional-SIOS styrelse inte har regelbunden kontakt med respektive grupp/förening från vilken de tillhör. På det sättet kan vi inte bedriva fullvärdig verksamhet i dessa föreningar.

Trots dessa svårigheter har Regional-SIOS styrelse och VU deltagit i många olika sammankomster och representerat Regional-SIOS på ett fantastiskt sätt och för detta har vi fått erkännande och stor respekt.

Den största satsningen som Regional SIOS har gjort under året är projektet för äldre ”Att åldras med värdighet”. Regional-SIOS har anordnat verksamhet i de flesta av våra medlems-föreningarnas lokaler. Det har varit olika teman som var intressanta även för yngre medlemmar. Satsningar har gjorts i samarbete med andra ”svenska” organisationer och på det sättet har vi bidragit till att skapa plattformar där svenskar och etniska grupper träffas, diskuterar och gemensamt agerar för att flera med invandrarbakgrund skall kunna komma in i svenskt samhälle. Detta också har bidragit till integrationsprocessen i Sverige.

Regional-SIOS som organisation behövs och är för närvarande mycket uppskattad. Men om organisationen inte lyckas att förmå nya medlemsföreningar och yngre personer att engagera sig så är Regional-SIOS framtid mycket oviss.

Regional-SIOS är beroende av Riksförbunden, medlemmar i Centrala SIOS, att dessa övertygar och förmår lokala organisationer att söka sig till Regional-SIOS verksamhet o utser representanter till Regional-SIOS styrelse.

SIOS Mellansverige

SIOS Mellansverige beslöt i sitt årsmöte 2016 att presentera en ansökan till organisationsbidrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF. Ansökan fick inte bifall av myndigheten med motiveringen att de föreningar som ingår i SIOS Mellansverige redan är medlemmar i SIOS förbund. SIOS Mellansveriges årsmöte 2017 kallades till början av juni, men kunde inte genomföras på grund av att quorum för mötet uppfylldes inte.

Årsmötet ägde rum i oktober. Styrelsen har försökt att hålla igång verksamhet genom kontakter med föreningar och ABF samt anordnat flera Rosa Park Café. Initiativ till samarbete med Hela Sverige skall leva togs och ett möte anordnades i syfte engagera föreningar i Sörmlands län kring landsbygdsutveckling och nyanländas etablering utanför storstäder. SIOS kansli tillsammans med kassören sköter det ekonomiska förvaltningen.

Regional – SIOS Syd

SIOS Syd har varit vilande och inte haft verksamhet under året.

Ekonomi och ekonomihanteringen

Som vanligt är situationen när det gäller ekonomiskt stöd både till SIOS och förbunden ohållbar. Vi har fortsatt med krav på att förändra situationen genom att få tillstånd en förordning och särskilda medel för paraplyorganisationer, samt i möjligaste mån ha lika behandling när det gäller bidragssystem/krav och resurser. Detta har inte hittills fått gehör hos den ansvarige departementet och myndigheten trots visa positiva signaler. I gemensamma sammanhang (främst CIVOS och IKA) har även frågan drivits av andra organisationer. Vi har följt upp och deltagit i processen när det gäller fullföljande av de förslag som olika utredningar lämnat om organisationernas (CSO) långsiktiga och hållbara statsbidrag. Vi belyst problematiken och lagt fram förslag på åtgärder för att förbättra förutsättningar för SIOS och våra medlemsorganisationer. Med olika projektmedel har vi kunnat upprätthålla och finansiera den omfattande verksamheten.

Hanteringen av SIOS ekonomi har fungerat tillfredställande. Utifrån arbetsfördelningen mellan ekonomiansvarig och ansvarig på kansliet samt med bokföringshjälp hjälp har vi kunnat ta fram rapporter i tid. För att säkra rutiner och egenkontroll har man haft en kontinuerlig dialog med revisorerna. Rapporter med analys och uppföljning har kontinuerligt presenterats för styrelsen.

Kansli

Under året har SIOS haft fyra anställda (fyra årsarbetstider). En organisationssekreterare (organisation, ekonomi, kansli, m.m.), projektledare på heltid (KK, KK:s projekt och CDD) - vikarie från augusti, projektledare/uppdragstagare (Värna demokrati ..), kanslist (lönebidrag) på heltid (frånvarande av hälsoskäl) vars anställning avslutas under oktober månad och en arkivarie (lönebidrag) på heltid. Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Syd har en verksamhetsansvarig/jurist på heltid och understöds av kansliet och volontärer. Tjänster för datasupport/service och bokföringsstöd har arvoderats.

Reglemente för kansli har reviderats genom tjänstebeskrivning/ansvar som är i samklang med organisationsplanen och övergångsåtgärder. De anställda omfattas av kollektivavtal som följts till fullo. SIOS anslutit sig till Arbetsgivarorganisation KFO och "Folkrörelseavtalet" mellan Handels och KFO.

Utöver avtalet (styrelsebeslut) främjas de anställda med möjlighet till kompetensutveckling och stöd till friskvård. Kansliet har förutom ordinarie uppgifter även arbetat med flera projekt och samarbetsavtal och samordnat och förvaltat SIOS Mellansverige. All infrastruktur som: posthantering, telefoni, datakommunikation och andra avtal uppdateras och kontinuerligt för att förbättra tillgänglighet och göra arbete effektivt. Hyresavtalet med SRF har reviderats då hyresyta/kostnad har minskat med 25%.

2. Intern verksamhet och projekt

*Här nedan följer en sammanfattning av SIOS verksamhet under 2017 (jan-sep). Sammanfattningen återges under följande rubriker: intern verksamhet (allmän, antidiskrimineringsverksamhet och projekt); utåtriktad verksamhet och samverkan genom medlemskap; extern samverkan, dialog, deltagande och representation, påverkan genom uppvaktningar, remisser och utredningar. För övrigt hänvisar vi till **utförligare dokument/rapporter som finns på vår hemsida, www.sios.org***

2:1 Översikt

Styrelsen har i möjligaste mån försökt hålla förbunden (RF) både informerade och deltagande i SIOS verksamhet och projekt. Vi har försökt samordna genom att erbjuda möjlighet till gemensam infrastruktur när det gäller den gemensamma IT-strukturen, arkiv, ekonomi och revision. Protokoll och olika rapporter har skickats till förtroendevalda och förbunden. Vid regionala aktiviteter har vi informerat/bjudit in RF:s medlemsföreningar i närheten. Kontinuerlig information och tillgång till intern information via SIOS hemsida. Förutom dialog och samarbete i andra offentliga sammanhang med andra RF. SIOS inbjudan till alla RF utanför SIOS om möjligheter/förutsättningar för samverkan fick inte stor respons förutom AKS som blev observatör.

När det gäller det interna arbetet och den **interna och externa kommunikationen** så är den på samma nivå. SIOS har försökt ha informativ och användbar hemsida samt digitalarkiv men RF och förtroendevalda använder sig av detsamma. Några få förbund har behållit databasen (medlemsregister) medan hälften av RF har undermålig eller ingen hemsida. När det gäller den dagliga och administrativa kommunikationen har den förbättrats även om förbundens och de förtroendevaldas gensvar på skrivelser och brev från SIOS styrelse ibland uteblir. SIOS arkiv har omstrukturerats och utökats. Förteckning över alla dokument och en databas med digitala dokument finns på hemsidan. Erbjudande om att få stöd och hjälp av SIOS arkivarie för att ordna RF:s arkiv har inte hörsammats. De förtroendevalda får tillgång till protokoll och andra uppgifter under hemsidans interna del. Genom redan fattade beslut kommer SIOS att förstärka kommunikation, information och marknadsföring i början av 2018.

2:2 Insatser mot diskriminering

Arbetet mot diskriminering är en kärnverksamhet i SIOS och bedrivs i olika former. SIOS är huvudman för Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Syd. Dess verksamhet redovisas nedan. Utöver detta har SIOS deltagit i den årliga dialogen med etniska organisationer och ett antal arrangemang som DO anordnat. Insatser för att öka information och kunskap både internt och externt i form av skraddarsydda utbildningar har gjorts.

Inom ramen för våra insatser har vi fortsatt att skapa förutsättningar för att vidga verksamheten till flera av Stockholms södra kommuner men även i Stockholm stad. Under året tecknades avtal med Haninge Kommun om samverkan kring etablering av Rättvisebyrån. Huvudsakliga insatser blir utbildning för anställda och stöd för vissa verksamheter, lokal samverkan och stöd till enskilda som söker info och stöd. SIOS är medlem SADB vilket också innebär samverkan mellan de 15 byråer som finns i hela landet.

ADB Stockholm Syd (www.adb-stockholm.org)

SIOS har, i egenskap av huvudman, sedan år 2003 drivit Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Syd (ADB Sthlm Syd). Byråns geografiska upptagningsområde är södra Storstockholm. Byrån har dels bedrivit en individuellt stödjande och rådgivande verksamhet, och dels utbildande och kunskapsbefrämjande insatser inom ramen för dess ordinarie verksamhet.

De individuellt stödjande insatserna har bedrivits i enlighet med etablerade rutiner och med hjälp av förvärvad kunskap och erfarenhet inom området, med gällande praxis och regelverk. Rådgivningen till enskilda har skett genom bokade möten, samtal, medling samt mejlkorrespondens. Generellt sett utför ADB Sthlm Syd cirka 100 utredningar om året.

Antidiskrimineringsbyråns verksamhet fortskred enligt verksamhetsplanen. Ärendehanteringens följde liknande mönster som föregående året. Det reaktiva arbetet har kretsat kring en del föreläsningar bland annat för: Stockholms Stad, Resursrådet i Stockholms Län, Skyddsvärnet, ICLD, m.fl. Vidare hade byråns samarbete med DO och andra myndigheter hållits på en fortsatt god nivå

Vi har fortsatt driva verksamhet och har gott samarbete med Botkyrka Kommun trots minskat anslag. Dessvärre har vi inte fått medel beviljade från Stockholm Stad, vilka vi hade sökt sedan 2015. Anledningen verkar vara politisk. Vi har dock fortsatt våra kontakter med kommunen i önskan om att ansöka på nytt.

Bidraget från MUCF hade även i år fördelats jämnt över samtliga byråerna, men har ökats, så att vi har haft lite bättre möjligheter att utvecklas. Ansökan för år 2018 är har lämnats in och resulterat i ett positivt beslut. Regeringen har med ett extra anslag förstärkt ADB verksamhet för extra insatser under 2018 ansökte och fick medel (900tk) beviljade. Intern rekrytering av en medarbetare med juridisk kompetens till ADB utlystes.

2:3 Projekt

Verksamhet i projekt har många fördelar men utgör också en belastning på SIOS svaga infrastruktur samt för de förtroendevalda eftersom allting skall genomgå den demokratiska processen. Verksamheten bedrivs i samklang med SIOS ”Instruktion och föreskrifter för SIOS projektverksamhet”. Information om och förankring av SIOS projekt har skett kontinuerligt.

Förslag till nya projekt utifrån behov och intresse/betydelse väcks i tid och i inledningsskedet bereds av LG tills styrelsen fattat beslut. Ledning för projekten utgörs av förtroendevalda, projektledare och i förekommande fall representanter för samarbetspartners. Det tekniska understödet och samordningen ges av SIOS kansli. Verksamhetssekreteraren stödjer förberedelser, igångsättandet, rådgivning och kompetensutveckling medan organisationssekreteraren ansvarar för samordning, ekonomisk hantering och personalfrågor. Under perioden har flera viktiga projekt drivits och dessa är beskrivna nedan.

Centrum för Demokratisk Delaktighet (CDD) (www.cdd-botkyrka.se)

Under början av 2016 inleddes projektet Centrum för Demokratisk Delaktighet som är ett lokalt projekt i Alby i Botkyrka. MUCF beviljade medel till oss som en av tre organisationer i den första satsningen från regeringen på lokala demokratikontor. En andra utlysning kom redan i mars och då ansökte vi på nytt, men då för nästa år (2017). Vi beviljades medel även för år två och det har gett projektet en god framförhållning och en trygghet inför skapande av samarbetspartners lokalt och i planeringen mer långsiktigt. Satsningen kommer genomföras under tre år, varpå den kommer utvärderas. Förhoppningen är att satsningen blir mer permanent som ett verksamhetsstöd.

Under första delen av året har en stor del av resurserna gått till att etablera kontoret i Alby och ta fram informations- och diskussionsmaterial etc. Det inleddes också en samverkan med Albys områdesgrupp och Islamiskt forum i en konferensserie på temat tilliten till demokratin. Vi arrangerade 3 större konferenser och ett antal arbetsmöten med olika relevanta aktörer. Vi har frågat oss, varför väljer vissa våld istället för dialog? Under den rubriken genomfördes en workshop under december månad. Vi har också arbetat mycket med att knyta kontakter och att göra oss kända för tänkbara samarbetspartners. Vi har utöver det arrangerat en workshop med SIOS förbund där vi fokuserade på hur SIOS arbetar med demokrati- och delaktighetsfrågor i Alby och hur förbunden kan bidra i det arbetet.

Under mars inleddes ett samarbete med Changers Hub för att tillsammans hålla i tre inspirationsföreläsningar i slutet av mars och under april. Inspirationsföreläsningarna var riktade till ungdomar och syftet var att ta till inspirerande unga personer som alla har ett samhällsengagemang. I april genomfördes det även två workshops i Tumba gymnasium. Under aktiviteterna visades filmen om CDD och sen höll vi en samtalssworkshop kring frågor om ungdomars möjlighet till påverkan, vad demokrati är och om valdeltagande.

År 2 av projektet påbörjades i april 2017 och har gjort att vi kan visa på en kontinuitet i vårt arbete i Alby samt att även fortsättningsvis vara en aktiv part i Albys föreningsliv. Under sommaren stöttade vi Internationella ungdomsföreningens sommaraktivitet för ca 30 ungdomar där de visade vår film om CDD och ungdomars engagemang. Efter filmen höll de ett samtal om demokrati, politisk påverkan och engagemang och inkludering. Vi har haft flera möten med Changers Hub och Botkyrka kommun under hösten och är nu överens om innehållet för appen som vi fört vidare till app-utvecklarna. Vi arbetar för att lanseringen av en app eller hemsida anpassad för telefon ska ske under våren 2018. Under hösten inledde vi parallellt med detta ett samarbete med Albys föreningsråd kring en satsning på en studiebesöksserie kallad "Alby on the Road". Satsningen riktar sig till högstadiel elever i Alby och Botkyrka kommun. Tanken med

studiebesöken var att ungdomarna skulle tas ur deras lokala kontext och förhoppningsvis få input och perspektiv i det fortsatta reflekterandet runt frågor som rör demokratisk delaktighet, de dilemman som kan uppstå i relation till det demokratiska samhällskontraktet samt det egna ansvaret för upprätthållandet av demokratin och ansvarsutkrävande från kommun och politiken. Ungdomarna i Albys ungdomsråd rekryterade intresserade ungdomar och försökte nå ut till så många ungdomar som möjligt. Studiebesöksserien inleddes med en kick-off för alla involverade i mitten av oktober på Albys hjärta. På Kick-offen diskuterades vad ungdomarna tycker är viktigast för att de ska kunna och vilja engagera sig samt hur de ser på politiskt engagemang och demokratifrågor. Två studiebesök gjordes sedan på SVT och Djurgården IF. Studiebesöksserien avslutades med en gemensam avslutnings- och utvärderingsträff. En film om Alby on the Road är gjord och ska användas som informationsmaterial för både CDD och Albys Ungdomsråd.

Vi har fått positiv respons och intresse för uppföljning för vårt arbete från såväl kulturdepartementet och tjänstemän från MUCF som deltagare under de olika aktiviteter som genomförts. Medel för år 3 (2018) har beviljats.

Värna demokrati och mångfald

Målen för projektet är att engagera etniska minoritetsföreningar i Botkyrka och Södertälje i arbetet mot att antidemokratiska beteenden bland etniska minoritetsgrupper utvecklas, att identifiera de miljöer som främjar framväxandet av sådana beteenden samt att ta fram stödmaterial på olika språk för att stödja föreningarnas arbete. Projektet började i januari och finansieras av MUCF. Projektets första år avslutas i februari/mars 2018 och det förbereds en ansökan för ett andra projektår.

Projektet drivs i samarbete med Botkyrka kommun och Södertälje kommun. Under arbetets gång har ett berikande samarbete med Alby Föreningsråd och ABF Södertälje Nykvarn utvecklas. I Botkyrka finns det möjlighet att utveckla samarbetet med Hallunda Norsborgs Föreningsråd och Fittja Föreningsråd.

Arbetet i projektet har fortskridit i långsam takt. Att diskutera frågor som berör demokrati, mångfald och även religion är komplext när mellan berörda etniska grupper finns en tusenårig historia med motsättningar och konflikter. I projektet har frågan om hur en dialog kan etableras profilerat sig som grundläggande. Hur kan man hitta de gemensamma nämnarna och fokusera på det som är bra för alla. Avsaknad av dialog kan i förlängningen innebära att föreställningar och representationer om den andra kan förstärkas i negativ riktning.

Förutom ett antal enskilda möten med föreningar har två Mångfalds- och kunskapskväll i Botkyrka anordnas. Teman har varit förhållanden mellan religion och demokrati samt mångfald och demokrati. I Södertälje har anordnats ett seminarium om vad det innebär att leva tillsammans i Sverige.

Stöd/samarbetspartner

SIOS har gått in som samarbetspartner till Somaliska riksförbundet som ansökt om projektstöd för förbyggande insatser kring ungdomarnas värderingar och radikalisering.

Avslag på projekt

- *Värna demokrati – år 2.*
- *Främja en god hälsa bland 60-åriga och äldre med etnisk minoritetsbakgrund*

- *Projektansökan Etniska organisationer och rasismens mångtydiga karaktär*
- *Kompetensutveckling i ideella organisationer för arbete och integration*
- *MUCF:s projektstöd för särskilda insatser i samband med valet (hösten)*

Spridning av rapporter

Vi har fortsatt att sprida tryckta rapporter från olika projekt och tryck material som Program för kompetensutveckling inom *Ett funktionshinderperspektiv på etableringen av vuxna nyanlända i Stockholms län* och SIOS Handlingsplan för arbete mot rasism och andra formerna av intolerans. Alla rapporter finns på vår hemsida och går att beställa kostnadsfritt.

3. Utåtriktad verksamhet och samverkan genom medlemskap

Genom att vara medlemmar eller ansluta oss till andra organisationer har vi försökt aktivt medverka och på det sättet påverka tillsammans med andra i frågor i betydelse för våra medlemmar. Agera med andra innebär också mer styrka men sämre profil/tydlighet som är avgörande för oss. *SIOS Strategiplan* anger vissa prioriterade medlemskap dock bör frågan om SIOS medlemskap i andra org. bör följas upp och utvärderas kontinuerligt.

PGF, Partsgemensamt Forum (www.mucf.se)

PGF är numera etablerat forum för dialog mellan regeringen och det civila samhället. MUCF har ansvaret för administrationen av forumet i och med deras uppdrag som gäller frågor kring politiken för det civila samhället. Forumet har 20 representanter (rörliga) från civila samhällsorganisationer varav CIVOS har fem platser vilket innebär att SIOS ledamot i CIVOS styrelse har kunnat delta på de flesta möten. Från maj månad är inte SIOS representerad i styrelse men som oftast får möjlighet (efter intresse) att delta. Mötena är tematiska (ex: Civilsamhället och värdegrunden – demokratibegrepp) där de tre parterna (Regeringen, SKL och de ideella) tar upp de mest aktuella frågorna. De ideella organisationernas önskemål har fått gehör. Formerna och effekterna har ifrågasatts och krav på högre status och snabbare uppföljning av förslagen i relation till de politiska målen har framförts.

CIVOS (www.civos.se)

CIVOS – Civilsamhällets organisationer i samverkan har 16 paraplyorganisationer som medlemmar där i flera stora samarbetsorganisationer ingår. CIVOS är etablerat med fasta arbetsformer. Förutom insatser för att få nya medlemmar och säkra finansieringen har man fortsatt med att följa upp frågor av betydelse för ideella föreningar och verkat för att synliggöra de civila samhällsorganisationernas betydelse för hela samhället.

Förutom förberedelsemöte inför PGF är medlemsmöten, seminarier, deltagande i Almedalen och remissyttranden är huvudsakliga innehåll i verksamheten. SIOS har aktivt deltagit på årsmöte, de flesta aktiviteterna, berednings/arbetsgrupper och remissvar och därigenom försöker få förståelse och stöd för våra ställningstagande.

Ideell kulturallians – IKA (www.ideellkultur.se)

Ideell kulturallians samlar organisationer inom kultur och bildningsområde. Ideell kulturallians vill medverka till att utveckla de ideella kulturorganisationernas roll och uppdrag i samhället, vara en drivande part i utveckling av kulturinstitutionerna och annan infrastruktur på området samt arbeta för en minskad offentlig styrning av de ideella organisationernas verksamheter. Ideell

kulturallians vill bli en samtalspartner för lokala, regionala och nationella beslutsfattare och därmed medverka till att öka förutsättningarna för allmänhetens deltagande och inflytande inom kulturpolitikens område.

Mycket av IKA:s insatser under perioden har inriktats på att bilda regionala nätverk som ett sätt att mötas och delta i de regionala kulturplanerna. Dessa skulle kunna bidra till resurser och verksamhetsutveckling lokalt och regionalt. Vi har deltagit i kartläggningen/ undersökningen som resulterade i en s.k. KICK som befäster fakta om att inte bjuder våra föreningar i processen medan föreningar själva inte orkar följa upp. Föreningarnas kultur/ bildningsverksamhet ägs av studieförbund som här representerar oss. På årets IKA Representantskapsmöte fick vi möjlighet att hålla i och ha diskussion kring utveckling av invandrar/integrationspolitik vilket uppskattades. Vi har även deltagit på IKA:s rådslag som är årlig träff med tematisk dagordning.

SADB, Riksorganisation för Sveriges antidiskrimineringsbyråer (www.adbsverige.se)

Organisationen dras med svårighet huruvida man skall renodla SADB som huvudmännens organisation eftersom i förhållande till själva byråerna eftersom det finns byråer som är egna föreningar. SIOS representant var till en början suppleant men har på grund av bortfall från styrelsen gått in som ordinarie. På senaste årsmötet invaldes ytterligare en från SIOS då uppslutning kring nomineringar var svag. SIOS har dessutom en post som revisorssuppleant. Arbete inom organisationen är ideellt vilket medför att nu när styrelsen krympt i storlek så ökar arbetsbelastningen med prioriteringar av vad som kan genomföras som ett resultat.

UNESCO LUCS (www.unescolucs.se)

SIOS är ny medlem i Unesco LUCS. Efter årsmötet blev vår nominerad invald som suppleant i styrelsen. Deltagande i styrelsearbete och kontakter genom verksamhet i Botkyrka (CDD) har fofofrtsatt.

Sveriges konsumenter (www.sverigeskonsumenter.se)

SIOS är medlem i Sveriges Konsumenter sedan 2002 för att kunna bevaka våra medlemmars intressen som konsumenter. Sveriges konsumenter äger tidningen "Råd och Rön". Deltagande i SK:s olika verksamheter sker genom SIOS styrelseledamoten som valdes i SK styrelse. SIOS även har spridit information medan några RF samarbetat konkret.

Folk och Försvar (www.folkochforsvar.se)

Vi har deltagit på Folk och Försvars årsmöte (SIOS medlem) och några seminarier som Folk och Försvar har anordnat. Även i år deltog vi inte på den årliga konferensen i Sälen.

Landsbygdsnätverket (www.landsbygdsnatverket.se).

Landsbygdsnätverket samlar genom informationsarbete, erfarenhetsutbyte och metodutveckling parter som är berörda av genomförandet av landsbygdsprogrammet för att därigenom förbättra genomförandet och förstärka insatser för landsbygdens utveckling. Landsbygdsnätverket har olika arbetsgrupper och över 100 medlemmar bland myndigheter och riksorganisationer. Dialog kring samverkan har förts genom att några av RF visat intresse. SIOS har anslutit sig till nätverket och deltar genom en representant/er.

Svenska Folkspel (www.folkspel.se)

Vi har blivit kvar som medlemmar eftersom det gynnar SIOS aktiva föreningar även om det är få som utnyttjar möjligheten att öka sina intäkter med försäljning av Sverigelotten och Bingolotto på SIOS licensnummer. Då FRIS inte kunde överta medlemskap (bara FRIS föreningar som säljer lotter) har kommit överens om att FRIS står för medlemskostnad.

FORES Uppdrag integration

Under hösten 2016 fick SIOS inbjudan av tankesmedjan FORES att delta i nätverket Uppdrag: Integration. Nätverket ska fungera som pådrivare, omvärldsanalytiker och samlande kraft. Samarbetet är öppet för organisationer, företag, myndigheter och kommuner som vill arbeta engagerat för att tillvarata de möjligheter som migrationen skapar, bidra till ett generöst idé- och kunskapsutbyte med andra aktörer på området, delta konstruktivt i samhällsdebatten samt verka för att Sverige ska kunna fortsätta vara en fristad för människor på flykt.

Nätverkets verksamhet omfattar fyra områden: utbildning, arbetsmarknad, bostäder och social sammanhållning. FORES fungerar som ett slags sekretariat som samordnar och anordnar möten och seminarier utifrån vad nätverkets medlemmar anser är viktigt.

SIOS har deltagit i följande Uppdrag Integrationsaktiviteter: årsmötet/temamötet om bostäder, Integrations matchmakingmöte fokuserade på information från relevanta myndigheter som utlyser medel för integrationsåtgärder, temamöte Arbetsmarknad där Swedavia och Wei link Sweden berättade om sitt integrationsprojekt Entry Hub, vars fokus är att få nyanlända i arbete. En riksdagsledamot från Centerpartiet närvarade, Seminariet *Har vi hämtat andan? – Ett år med den tillfälliga lagen* där företrädare för moderaterna och centerpartiet deltog. En slutsats som man kan dra från seminariet är att det är inte självklart att den tillfälliga lagen förbli tillfällig, den kan permanentas med vissa modifieringar.

4. Extern samverkan, dialog, deltagande och representation

Förutom samverkan med genom medlemskap har vår externa samverkan och deltagandet i andra fora varit omfattande. Vårt deltagande är en del i målsättningen att göra SIOS och våra frågor synliga.

SBF, Sveriges Begravningsbyråers Förbund (www.begravningar.se)

Insatserna på den gemensamma verksamheten har fortsatt. SBF har vidhållit dialog och valt att informera om sin verksamhet på SIOS hemsida samt fortsatt samverkan med flera av SIOS medlemsförbund. Efter gemensamt möte kring EU:s nya arvsförordning och dess påverkan på nuvarande svensk lagstiftning har några RF haft möte och genomfört informationsinsatser. SBF stödjer SIOS ekonomisk och har ambition att samarbeta med alla RF som är intresserade.

Skyddsvärnet (www.skyddsvarnet.se)

Skyddsvärnets huvudsakliga uppgift är att bistå människor så att de kan ta sig igenom olika svårigheter. Det handlar om verksamhet som boende- och arbetsträning, familjevård, psykologmottagning, öppenvård, utbildning, m.m. Föreningen har också sociala företag. Under perioden har dialog och konkret samverkan skett inom ramen för SIOS Kvinnokommitténs verksamhet och föreläsningar från ADB.

Deltagande i Jordbruksverkets konsumentråd (www.jordbruksverket.se)

SIOS deltar med en representant sedan 2012 i Jordbruksverkets konsumentråd som är ett forum som för in konsumentperspektivet i Jordbruksverkets verksamhet. I rådet sitter flera konsumentorganisationer och Svenska kyrkan under generaldirektörens ordförandeskap. Konsumentrådet sammanträder två gånger per år.

Referensgruppen till Myndigheten mot segregation

SIOS blev inbjuden att ingå i Referensgruppen under myndighetens uppbyggnad (uppdrag/struktur och insatser) som leds av samordningsminister. Under processen anordnades en extern konferens med rubriken "Hur bryter vi segregation" där målgruppen var kommuner.

Referensgruppen i utredningen om den framtida socialtjänsten

SIOS blev inbjuden och accepterade att ingå i Referensgruppen till utredningen som tillsattes i slutet av året.

Överenskommelsen inom integrationsområdet

Överenskommelsen inom integrationsområdet avvecklades 2016.

Parterna har nu kommit fram till en ny modell för samverkan som består av ett högnivåmöte (med ansvarigt statsråd) mellan regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting, organisationer aktiva inom integrationsområdet och **sakråd** för att avhandla olika frågeställningar. SIOS ingår i den förberedande arbetsgrupp. En sakråd anordnas under närmaste tiden.

Överenskommelsen inom integrationsområdet i Stockholms län

Arbetsgruppen för samverkan mellan civilsamhället och det offentliga leder arbetet. Inriktningen för arbetsgruppens arbete är nu enskilda kommuner och målet är att initierat en dialog kring tre områden: företrädarrollen och organisationernas uppdrag, organisationernas ansvar och samverkansformer över tid samt finansiering/ersättning till organisationernas arbete. Gruppen avser att fortsätta samarbete.

Delmi

SIOS har deltagit på olika möten som DELMI - Delegation för migrationsstudier anordnar kring aktuella frågor och rapporter. Mer info på DELMI:s hemsida. Under året följande:

- Invandringens effekter på Sveriges ekonomiska utveckling, där det rådde olika uppfattningar men i huvudsak att invandring är kostsam på kort sikt men lönsam långsiktigt
- om nyanländas arbetsmarknadsetablering under rubriken *Vägen till arbete – utlandsföddas möte med den svenska arbetsmarknaden som handlade om etableringssystemet 2017 - 2018*, forskning på området, arbetsmarknadens behov, det befintliga mottagnings- och etableringssystemet och framtiden. Rapporten belyste krav att de nyanlända ska anpassa sig till det som finns i landet. Det gäller validering såväl som ersättningssystem m.m. Rapporten som presenterades innehåller doktorsavhandlingar som belyser viktiga frågor som diskriminering, nätverkets betydelse för rekrytering och hur invandrarorganisationer undanträngs av staten i sin roll som integrationsaktörer
- Invandring i media 2010 - 2015 där medias beskrivning är överlag negativ och prioriterar frågan kring nyanlända/flyktingar

- Valdeltagande och representation – om invandring och politisk integration i Sverige som även innehöll frågeställningen om huruvida de etniska organisationerna främjar eller hindrar det politiska deltagandet

Mänskliga rättigheters dagar (MR-dagar)

SIOS deltog på årets MR-dagar i Jönköping. Detta är den största mässan i Europa som belyser frågor om diskriminering och mänskliga rättigheter, inklusive minoriteters rättigheter.

Det är viktigt för SIOS att vi syns i dessa sammanhang och utvalda seminarier som: FN:s arbete med att stärka Sveriges åtaganden, Barnrättskonventionens implementering i svensk lag, nya diskrimineringsgrunder med DO, yttrandefrihetens gränser och slutligen seminariet om kommunernas arbete mot diskriminering. SIOS blev nämnt som ett framgångsrikt exempel på samarbete mellan kommunen och civilsamhället av demokratiutvecklaren för Botkyrka kommun. Nya kontakter knöts och gamla bekräftades.

Övriga konferenser och seminarier

Under året har vi deltagit på olika konferenser och seminarier som är av intresse för SIOS.

- Kulturlivet - på väg 2018 som anordnades av IKA
- ”Vart är EU:s asylpolitik på väg”
- MUCF till konferensen ”Forskning som förändrar – vad säger forskningen om samverkan
- Dialog om det globala migrationsramverket
- A. Batel deltar på Vetenskapsrådets Dialogseminarium om forskningsbehov och forskningsmöjligheter inom migration och integration, samt
- Möte med Invandrarindex och deras undersökning om de nyanländas (som deltar på Sfi) syn på sin första tid i landet.

Forskning

SIOS deltar på seminarier och konferenser som MUCF och Ideell Arena anordnar kring aktuell forskningspolitik och olika rapporter.

5. Påverkan genom uppvaktningar, remisser och utredningar

Generellt kan man konstatera att det behövs tid och kunskap om vi skall kunna vara med på ”riktigt” och påverka. Det har vi lyckats med bra och har gott anseende och inbjuds in i alla relevanta utredningar/remissprocesser. Den grundläggande svårigheten är att vår ambition och de reella behoven inte täcks av mänskliga (kunskap) eller ekonomiska resurser.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (www.mucf.se)

I början av året uppvaktade SIOS MUCF:s GD Lena Nyberg. På mötet informerades om våra aktiviteter gentemot Kulturdepartementet och frågor av principiell betydelse och konkreta förslag (krav enligt SIOS Strategiplan) när det gäller villkor och stöd till förbunden. GD:s reaktion var avvaktande och trots att frågan kan lyftas vid budgetdiskussioner med ansvarigt departement var svaret att SIOS förslag/krav var en politisk fråga och att myndighetens möjligheter att påverka var begränsade. Under året har dialogen fortsatt genom att vi deltar på olika möten och uppföljningsmöte kring pågående projekt samt genom direkt kontakt med ansvariga tjänstemän.

MUCF har förutom ansvar för att fördela bidrag till olika organisationer även att ge stöd till olika SIOS och projekt. MUCF har även myndighetsansvaret när det gäller politiken för det civila samhället. Vi inböjds även att ingå i en begränsad referensgrupp när det gäller MUCF översyn av regelverket kring frågeställningar om demokrati, jämställdhets och icke diskrimineringsvillkor gällande statsstöd. Mer i skrivelsen/SIOS svar under nästa rubrik.

Möte på Utbildningsdepartementet

SIOS har efter första möte med sakkunnig på Utbildningsdepartementet fått möjlighet att träffa statssekreterare Erik Nilsson och ta upp för oss viktiga frågor när det gäller: modersmål, utbildnings- och skolpolitiken samt betydelse/behov av att nyanlända barn får undervisning på modersmål (ej språkbyte). De förslag/krav som SIOS ställde i en skrivelse (som överlämnades) finns beskrivna under rubriken remisser och skrivelse (nedan).

Uppföljning av mötet med Statssekreteraren Per Olsson Fridh på Kulturdepartementet

SIOS hade ett uppföljningsmöte med statssekreteraren utifrån tidigare framställda synpunkter och förslag till nödvändiga åtgärder, om: ökat stöd till etniska organisationer och att ansvaret flyttas till KU, språk och kulturfrågor och då bland annat införande av särskilt stöd till etniska organisationernas kultur- och bildningsverksamhet, ökade insatser/ekonomiskt stöd för verksamhet mot diskriminering och alla former av intolerans samt hans svar. Samtalat förflöpte i positiv anda även om flera svar uteblev då samordning med andra departementet tar mycket tid. Av de frågeställningar som vi tog upp på första möte (ovan nämnda) så fanns aktivitet på två områden: dels översyn av diskrimineringslagstiftning (betänkande kom/vårt svar under remisser) och dels Nationellplan gällande insatser (samordning (information, kunskap, uppföljning) mot rasism och andra former av intolerans. Forum för Levande historia fick myndighetsuppdraget och SIOS fick plats i dess Referensgrupp.

Sakråd

Sakråd är ny modell/form för dialog (utesluter inte andra) mellan regeringen och CSO där tema är från början bestämd. Under året har vi deltagit på sakråd om: *genomförande av den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott.*

Samråd, Hearing och rundbordsamtal

Under året har vi deltagit på:

- Arbetsmarknadsdepartementets samråd (konferens) om integration och etablering
- möte med Forum för Levande historia Referensgrupp kring Regeringsuppdrag 2016–2019 och myndighetens uppdrag att följa upp och samordna insatser mot rasism
- Skolverkets hearing om kursplaner för SFI för nyanlända
- Statsrådsberedning hearing om uppdraget för den nya myndigheten *Delegation mot segregation*

Remisser/skrivelse

Förslag till kulturstrategi för Stockholmsregionen

Kulturstrategin för Stockholmsregionen är regionövergripande och är tänkt att fungera som ett vägledande dokument för såväl landstinget som för regionala och lokala aktörer. Strategin har en

tydlig koppling till RUFSS 2050 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen fram till 2050) och syftar till att vara både en integrerad del av och ett komplement till denna.

Visionen och målen som föreslås i RUFSS 2050 bildar utgångspunkt för de fyra målområden som kulturstrategin omfattar. På detta sätt tydliggörs hur kulturpolitiken kan bidra till måluppfyllelse.

I remisshandlingen identifieras fyra områden där kulturens förutsättningar värnas och anpassas i takt med samhället om kulturen långsiktigt ska bidra till målen i RUFSS 2050 i enlighet med målområden:

1. Att öka tillgängligheten till och deltagandet i kulturlivet
2. Att stärka möjligheterna till konstnärlig utveckling
3. Att omfatta digitaliseringens möjligheter och utmaningar
4. Att använda kultur och kulturmiljöer som resurs i samhällsplaneringen

SIOS remissvar

SIOS är i stort sett positivt till remisshandlingens förslag. I sammanhanget vill vi dock framhålla för oss viktiga förhållanden och kommer med några synpunkter och förslag.

- SIOS anser att i förslaget till kulturstrategi för Stockholmsregionen förs inget resonemang kring vad man har för konsekvens att utrikes födda i Stockholms län ökar fram till 2050. Det handlar om ca 1,1 miljon invånare av totalt 3,1 miljoner invånare i länet. SIOS menar att det ökade antalet utrikes födda invånare kan med ett inkluderande angreppssätt innebära ett tillskott till kulturlivet med ökad mångfald av kulturella uttryck, inte minst genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter.
- SIOS anser att både i utmaningarna och prioriteringarna ska stå att etniska organisationer är viktiga aktörer i kulturstrategin för Stockholmsregionen och att de ska inkluderas i arbetet.
- Barn och unga med en annan etnisk tillhörighet som bor i socioekonomiskt svaga områden är en grupp vars villkor kan bättre belysas genom att tillämpa ett intersektionellt perspektiv. Genom tillgång till den egna kulturen stärks barn och unga i sin självidentifikation och därmed kan känna sig trygga i den egna identiteten.
- SIOS anser att det är viktigt att framhålla att begreppet kulturarv bör användas i en vid bemärkelse och innefatta även de kulturuttryck och avtryck som nationella minoriteter och etniska minoriteter under sekler och årtionden lämnat efter sig. Detta bör vara en viktig utgångspunkt för att bredda de etniska organisationernas inflytande. Det bör skapas förutsättningar för etniska organisationer att driva egna kulturella aktiviteter samt initiera kulturutbyte med andra lokala och regionala kulturföreningar.
- SIOS välkomnar landstingets initiativ att skapa en struktur för formaliserad dialog och samverkan mellan aktörer inom kulturområdet i Stockholmsregionen och instämmer i bedömningen att det kan vara den viktigaste förutsättningen för kulturstrategins genomförande. SIOS menar att det är viktigt att ta tillvara de erfarenheter som finns när det gäller organisationers deltagande i dialog och samverkan med myndigheter. Etniska organisationers exkludering ur kultursamverkansmodellen belyses i KiCK-projektets slutrapport drivet av Ideell kulturallians. Etniska föreningar missgynnas ofta då de arbetar inom många olika områden och därför blir otydliga. Även ungdomsorganisationerna inom kultur påverkas på liknande sätt.

Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87)

Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige (SIOS) har i över 40 år arbetat för ett inkluderande samhälle och rätten att vara olika, men behandlas lika. En del av det arbetet har utgjorts av antidiskrimineringsverksamhet, vilket bland annat bedrivits i form av en verksam Antidiskrimineringsbyrå (ADB Stockholm Syd) sedan år 2005.

SIOS anser att själva utredningen var ett viktigt steg i stärkandet av skyddet för de mänskliga rättigheterna i Sverige. SIOS stödjer i huvudsak utredningens slutsatser och förslag men vill särskild betona:

- *DO:s roll*, vilken SIOS anser borde stärkas, särskilt i uppdraget att föra talan åt enskilda
- *upprättandet av ett domstolsliknande organ*, vilket SIOS har förordat i alla sammanhang det varit relevant för. Det är SIOS uppfattning att utan en särskild diskrimineringsdomstol kommer Diskrimineringslagen aldrig kunna få den avsedda effekten
- *statliga stödet*, vilket SIOS anser skall höjas till att omfatta två anställningar med skälig tjänstemannalön, lokaler, inventarier, m.m.

SIOS har stora förhoppningar om att dessa förslag kommer att utmynna i konkreta förändringar, utan att ha urvattnats under processen.

Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU 2017:21)

Regeringen beslutade den 25 juni 2015 att tillsätta en särskild utredare för att ta fram ett förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen (dir. 2015:72). Utredaren ska, enligt direktiven, i analyser, överväganden och förslag redovisa konsekvenser för jämställdhet och för en jämlik äldreomsorg. Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till

- Högre kvalitet och effektivitet
- Bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- Tryggad personalförsörjning
- Översyn av särskilda boendeformer
- Flexibla former för beslut om äldreomsorg
- Användning av välfärdsteknologi

Utredaren föreslår en nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer som ska genomföras under fyra mandatperioder – under åren 2019 – 2034. Den nationella kvalitetsplanen för vård och omsorg för äldre personer ska stödja den lokala och regionala utvecklingen samt bida till stöd inom de områden där det krävs ett nationellt ansvar. Den ska kunna ge vägledning och vara långsiktig. I början av varje mandatperiod bör en uppföljning av planen redovisas för att visa om utvecklingen går åt rätt håll, vilken också kan utgöra underlag för eventuella förändringar av planen.

Sammanfattning av SIOS yttrande

SIOS valde att begränsa remissyttrandet till de delar i betänkandet som mest berör SIOS förbund och dess medlemmar. SIOS synpunkter och förslag är följande:

- Avseende avsnittet 7.11 Äldre personer födda i andra länder och underrubrikerna ”Äldreomsorg på den äldre personens eget språk” och ”Särskilda grupper – särskilda lösningar?” delar SIOS inte utredarens analys och anser att i många delar av analysen konstrueras motsättningar som inte finns. SIOS efterlyser en djupare förståelse av vad kulturen är med utgångspunkt i gruppernas och individernas självidentifikation.
- Avseende kapitel 8 God kompetensförsörjning, underrubriken ”Språk- och kulturkompetens” håller SIOS med i den redogörelse och analys som utredaren gör. Språkkompetens bör definitivt betraktas som en merit. SIOS föreslår ett utvecklingsarbete som förutsätter att flerspråkighet införlivas i organisationens/förvaltningens agenda som ett sätt att förbättra vårdens och omsorgens effektivitet och kvalitet. SIOS föreslår vidare att till de sju indikatorer som utredaren redogör för uppföljning i frågan om kompetensförsörjning läggs till en indikator om hur flerspråkighet bland personalen tas till vara.
- Avseende kapitel 9.4 Det civila samhällets roll, tillstyrker SIOS förslaget om att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram ett kunskapsstöd för kommunernas insatser inom hälsofrämjande och förebyggande arbete för äldre personer och anmäler intresse för att delta i satsningen.
- Avseende kapitel 13.3 om Särskilda boende för äldre, tillstyrker SIOS förslaget att ge uppdrag till Socialstyrelsen att genomföra en kartläggning om hur biståndstillstånd utförs och vilka konsekvenser medför för äldre personer med avseende på etnicitet, kön, funktionsnedsättning, hbtq eller tillhörighet till en etnisk nationell minoritet.
- Avseende utredarens förslag att ge Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp i vilken utsträckning kommunernas stöd i form av dagverksamhet och öppna verksamheter kan minska äldre personers behov av och önskemål om flytt till särskilt boende. Samt att utforma vägledning för kommunernas arbete med dagverksamheter och öppna verksamheter för äldre personer som behöver stöd. SIOS tillstyrker förslagen. Dessutom föreslår SIOS regeringen att anslå medel för en försöksverksamhet där riksorganisationer bildade på etnisk grund får driva öppen dagverksamhet med språklig inriktning för personer äldre än 60 år.

För en god och jämlik hälsa – En utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket (SOU 2016:73)

Regeringen beslutade den 4 juni 2015 att tillsätta en kommitté – en kommission för jämlik hälsa – med uppdrag att lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna minskar. Kommissionen ska även föra en bred dialog med relevanta aktörer om jämlik hälsa. Till grund för kommitténs uppdrag ligger regeringens mål om att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation. Kommittén har antagit namnet Kommissionen för jämlik hälsa.

I augusti 2016 överlämnade Kommissionen sitt första delbetänkande Det handlar om jämlik hälsa – Utgångspunkter för Kommissionens vidare arbete (SOU 2016:55). I delbetänkandet diskuteras ett antal grundläggande utgångspunkter, fakta och ställningstaganden rörande jämlik hälsa som Kommissionens fortsatta arbete kommer att baseras på.

Sammanfattning av SIOS yttrande

SIOS delar kommissionens bedömning och tillstyrker samtliga förslag. I sammanhanget vill vi dock framhålla för oss viktiga förhållanden och kommer med några synpunkter och förslag.

- Kommissionen föreslår att regeringen inrättar en dialog forum för en bredd av civilsamhälleorganisationer om god och jämlik hälsa som bör fungera som ett forum för samråd i planering, genomförande och uppföljning av det folkhälsopolitiska arbetet. SIOS menar att en viktig förutsättning för att delta i det folkhälsopolitiska arbete är att ha resurser som möjliggör ett sådant deltagande.
- Det folkhälsoarbete som drivs i etniska minoritetsorganisationer är ganska osynligt. Det ligger i samhällets intresse att det synliggörs mer. SIOS efterlyser en utvärdering av detta arbete som kan användas som underlag för att förstärka det arbete som görs och utveckla organisationernas folkhälsopolitiska arbete.
- Det folkhälsopolitiska arbetet överlappar med andra sektorsövergripande processer som spänner över olika sektorer. Ett sätt att hålla ihop alla dessa överlappande frågor är att utveckla ett uppföljningssystem med indikatorer som tar hänsyn till kön, etnisk eller kulturell bakgrund, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning och ålder.

Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – Nationell samordning och kommunernas ansvar (SOU 2016:92)

Regeringen beslutade i juni 2014 att tillkalla en särskild utredare att i rollen som nationell samordnare förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Samordnarens uppdrag innefattar även att verka för att kunskapen om våldsbejakande extremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas. Den nationella samordnaren har genomfört sitt uppdrag som en genomförande-kommitté och kommer att slutredovisa sitt arbete i en rapport december 2017.

Den nationella samordnaren ska därutöver analysera och föreslå hur det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism bör samordnas och organiseras nationellt inom ramen för befintlig myndighetsstruktur från och med januari 2018.

Samordnaren ska också analysera vilket ansvar kommunerna har för, och vilket arbete de bedriver med att förebygga radikaliserings och rekrytering till våldsbejakande miljöer. Utifrån analysen ska Samordnaren utreda olika alternativ för hur kommunernas ansvar bör utformas samt redogöra för fördelar och nackdelar med respektive alternativ. Samordnaren ska vidare föreslå vilka åtgärder som skulle kunna vidtas mot kommuner som inte lever upp till sitt ansvar och redogöra för olika alternativ och fördelar respektive nackdelar med dessa. Samordnaren kan även föreslå författningsförändringar om det bedöms att sådana behövs.

Sammanfattning av SIOS yttrande

- SIOS anser att Samordnaren har lyckats med uppdraget att förbättra samverkan mellan olika aktörer på olika nivåer när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, öka kunskapen om den och att få upp frågan på kommunernas agendor.
- SIOS instämmer i stort i den analys som Samordnaren utvecklar i betänkandet, men håller inte med i vissa slutsatser som Samordnaren drar utifrån analysen när det gäller de förslag som presenteras om kommunernas ansvar och hur det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism bör samordnas och organiseras nationellt inom ramen för befintlig myndighetsstruktur.

- ***Den nationella strategin för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism***
SIOS anser att den strategi som samordnaren presenterar täcker de utmaningar som den våldsbejakande extremism innebär för det svenska samhället. De bärande elementen i strategin, att stärka demokratin, motverka inträdde till våldsbejakande extremism och underlätta utträde från sådana miljöer är tydliga förebyggande insatser. Dessa insatser tar sikte på att radikaliseringsfrågan inte i huvudsak är en fråga om ideologi eller ideologisk inskolning utan snarare om ojämlikhet och social sammanhållning.
- ***Stärka demokratin***
I betänkandet görs en distinktion mellan att stärka demokratin och främja demokratin. Det är en viktig diskussion trots att det inte går att dra en skarp gräns mellan dessa två begrepp. SIOS noterar att en av de insatser som nämns för att stärka demokratin är att förebygga diskriminering och rasism, eftersom de kan utgöra en grogrund för att ansluta sig till våldsbejakande extremism.
- ***Främja demokratin***
Det konstateras i betänkandet att den bas som Samordnarens arbete vilar på är allt det som görs för att främja demokratin, men att dessa insatser och åtgärder är så breda att de inte ingår i Samordnarens uppdrag. Samordnaren anser dock att det är viktigt att lyfta fram det främjande perspektivet som handlar om att verka för ett inkluderande samhälle på demokratisk grund där ingen känner sig utanför. I detta sammanhang vill SIOS framhäva begreppet mångfald. Ett perspektiv för att främja demokrati och mångfald och ökad jämlikhet bör ses som ett viktigt inslag i det fortsatta arbetet och det bör ha betydelse för vilken aktör ska utses som Samordnare.
- ***Nationell samordning i permanent struktur***
SIOS anser att den mest värdefulla och centrala delen i den nationella strategin mot våldsbejakande extremism, och den som ligger i basen i preventionspyramiden, är arbetet med att stärka demokratin. Det är ett värde i sig och det är där fokus bör ligga på. Tyngdpunkten i kravprofilen bör enligt SIOS mening således ligga i kandidatens kunskap, förmåga och erfarenhet av att arbeta och vara förtrogen med demokrati-stärkande åtgärder och samverka med det civila samhället.

SIOS bedömning är att i första hand förordas MUCF som nationell samordnare och att myndigheten förses med resurser för att kunna upprätthålla råd och stöd i hela landet. I andra hand förordas MUCF som nationell samordnare med stöd av länsstyrelserna för råd, stöd och samordning på länsnivå. I tredje hand förordas att länsstyrelserna är nationell samordnare.

Ett alternativ som dock inte ingår i utredningens direktiv är att den Nationella Samordnaren blir en egen myndighet.
- ***Kommunernas ansvar***
SIOS delar Samordnarens bedömning att arbetet för att stärka demokratin mot våldsbejakande extremism ska ske lokalt och att kommunerna har en stor roll att spela i detta arbete. SIOS delar däremot inte uppfattningen om att ett införande av reglering inte är nödvändigt. Erfarenheterna pekar på att reglering är en viktig ingång för att legitimera det civila samhällets organisationers arbete.

Sammantaget är SIOS bedömning att kommunernas ansvar i arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism bör införlivas i lämplig lagstiftning. I en sådan reglering bör även

kommunernas samverkan med det civila samhällets organisationer i arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ingå.

Skrivelse till Utbildningsdepartementet

I samband med SIOS möte med statssekreteraren (Per Nilsson) på Utbildningsdepartementet överlämnades en skrivelse med SIOS synpunkter och krav där åtgärder är nödvändiga när det gäller **språk, utbildning och identitet** då dessa frågor ligger direkt och indirekt i Utbildningsdepartementets ansvar.

Efter sedvanlig presentation av SIOS, syfte och uppdrag som röstbärare, begränsade resurser, låga och villkorade statsbidrag framställdes följande krav med efterföljande motivering:

- Implementera (sjösätta) en flerspråkighetsreform i syfte att förverkliga de överordnade mål som formuleras i språkpolitiken (2005) och i språklagen (2009), Språkrådets rapport 2014.
- Språkpolitik och utbildningspolitik skall tillgodose de etniska minoriteternas barn och ungdomars språkliga och utbildningsmässiga rättigheter i ett 1–19 årsperspektiv inom barnomsorg, förskola via grundskola och gymnasieskola.
- Utbildningssystem från förskola till universitet ska främja flerspråkighet och mångkulturalism. Utbildningssystemet ska vidare tillvarata barns, ungdomarnas och vuxnas kunskaper och erfarenheter, i strävan att skapa förståelse och solidaritet mellan olika folk och kulturer. Ett interkulturellt synsätt som möjliggör att det mångkulturella Sverige speglas skall tillämpas i undervisningen. I detta ingår både det globala perspektivet som uttryck för den globaliseringsprocess som pågår och närperspektivet, med andra ord relationen mellan den svenska majoriteten och de etniska minoriteterna.

Beträffande språkpolitik fortsätter den nuvarande regeringen en politik som inte lever upp till de lagstadgade rättigheterna i Språklagen och i skolförfattningarnas bestämmelser om modersmålsundervisning. Vidare har inte de språkbevarande insatserna stärkts tillräckligt för de nationella minoritetsspråken och för svenskar med annat modersmål än svenska.

Modersmålsundervisning är en central språkpolitisk fråga och därför en angelägenhet för hela samhället. Satsningar på modersmål och svenska som andraspråk skulle vara ett tydligt ställningstagande för det mångspråkiga samhället. Sådana satsningar är av yttersta vikt, inte minst i en tid då mångkultur som samhällsideal är på kraftig tillbakagång i Europa”.

Angående utbildningspolitiken kan man konstatera att i den utbildningspolitiska retoriken har modersmålsundervisningens betydelse för flerspråkiga barn och ungdomar upprepats i decennier. Språkrådet belyser med stöd i en nyutkommen rapport att: ” Det finns fortfarande en utbredd uppfattning om att modersmålsundervisning är negativ för barns förmåga att lära sig svenska medan väl etablerad forskning visar på motsatsen”. Flerspråkiga elevers låga nivå av skolresultat kopplas alltmer ihop med behovet av mer undervisning i svenska, medan satsningar på modersmålsundervisning lyser med sin frånvaro. Varför denna klyfta mellan styrdokument och praktisk verklighet? Trots att man i den officiella retoriken länge har lyft fram värdet av mångfald och mångkultur saknas flerspråkiga perspektiv inom skolans värld.

Den flerspråkighetsreform som föreslås av utredare i språkrådets rapport skulle innefatta en rad politiska beslut. Dessa beslut skulle ha lett till att de ambitioner och den potential som redan formulerats i

styrdokumenten för modersmål och svenska som andra språk skulle kunna förverkligas fullt ut samt ge förutsättningar för studiestöd på andra modersmål än svenska och tvåspråkig undervisning i olika former skulle ha förbättrades avsevärt. Men de politiska besluten lyser med sin frånvaro. Språklagen är viktig, inte minst symboliskt, eftersom det är första gången Sverige lagfästs som ett mångspråkigt land, med en uttalad ambition att förbli mångspråkigt. Samtidigt måste naturligtvis den politik som förs följa i den riktning som lagen anger för att den inte enbart ska reduceras till ett symbolvärde (...). I någon mån kan man säga att det mångspråkiga Sverige finns representerat i modersmålsundervisningen.

SIOS synpunkter och förslag gällande - MUCF:s översyn

*av tillämpning och kontroll av hur sökande organisationer **uppfyller demokrativillkoren**, samt har en demokratiskuppbyggnad och en verksamhet i enlighet med demokratins idéer.*

SIOS utgångspunkter

De etniska organisationerna är en erkänd del av den svenska folkrörelse (civilsamhälles - organisationerna) och skall omfattas, som alla andra organisationer, av den fastslagna politiken och de regelverken angivna i förordning, samt i myndigheternas föreskrifter. De sex principerna är utgångspunkt i relationerna där dialog, oberoende och mångfald är av stor betydelse. **SIOS har inga invändningar när det gäller demokrativillkoren.** MUCF återrapportering verkar ha föranletts av en offentlig och xenofobisk debatt av vissa krafter som länge ifrågasatt stöd till etniska organisationer. Omfattning av odemokratiska yttringar och oegentligheter är inte känd, utan man hänvisar till några enskilda händelser och förvaltningsrättens prövning av myndighetens avslag. Det är viktigt att inte stigmatisera och tydlig vad som är fakta och vad är rykte och förutfattade uppfattningar. Detta är särskilt viktigt när det gäller organisationerna som har röstbärrrollen (organisationsbidrag) vars oberoende och likabehandling av central betydelse.

SIOS anser att MUCF bör tydliggöra frågan om vad som avses med partipolitiskt och religiöst oberoende och därvid tolkning och tillämpning av förordningens villkor. I nuvarande ordning styr förordningen syfte och organisationsgrund för stödet. Om grunden för bildning är religion som islam/muslim (ingen etnicitet) bör förordningen för trossamfund gälla. Detta skulle också bidra till likvärdigt förhållningsätt till de inbyggda hinder som finns och kraven när det gäller jämställdhet och icke diskriminering.

Vidare anser vi att den provande myndighet skall definiera gemensamma kriterier för bedömning av demokrativillkoren samt jämställdhet, jämlikhet och icke diskriminering.

Förordning och föreskrifter

Nuvarande **förordning** när det gäller stöd till etniska organisationer är tydlig, där det framgår både syfte med stödet och villkor – demokratiska (idé/värderingar) och strukturella (god föreningssed). Här **anser vi att inga förändringar behövs.**

När det gäller MUCF föreskrifter är dessa omfattande (mer i jämförelse med andra och i förhållanden till stödets nivå) när det gäller inhämtning av uppgifter för att kunna/säkerställa granskning, kontroll och uppföljning. **Vi anser att inga ytterligare verktyg/tillägg behövs.** Snarare bör man överväga om huruvida kontroll och antal lokala föreningar bör ingå som underlag för stödet då lokala föreningar är autonoma, får inget direkt stöd av det egna förbundet och för de flesta av SIOS föreningar har det kommunala stödet tagits bort. Allt fler av föreningar söker inte stöd (behöver inte redovisa verksamhet/ekonomi externt) på grund av den omfattande byråkratin som är helt oproportionerlig det lilla stödet som man eventuellt kan beviljas. Det är utifrån denna verklighet som förslag på åtgärder för en bra granskning, kontroll och tillämpning framöver måste vila dvs på rådande förutsättningar som etniska organisationer har för att uppfylla

demokrativillkoren. I denna kontext är det relevant att utgå från uppdraget i förordningen samt de grundläggande demokratiska principerna som krävs.

Dialog och proaktivt arbete

För att nå bättre resultat och uppnå de mål inom politiken för det civila samhället är det viktigt att inte enbart fokusera på kontroll och agerande när oönskade händelser inträffar krävs att förbyggande insatser sker kontinuerligt, därför är SIOS perspektiv att

- Man måste utgå att det föreligger ett ömsesidigt förtroende, samt en jämbördig dialog mellan MUCF och organisationerna, och inte en ojämlig maktrelation. Alla inblandade partner ska ha ett intresse att arbeta för de principer som finns i förordningen,
- Inga radikala förändringar krävs med undantag av bättre stöd till organisationerna, som saknar kunskap/kompetens att ifylla ansökningshandlingar samt en uppföljning /kontroll av organisationer som brister i uppfyllandet av de principer som är inskrivna i förordningen, Detta bör dock ske i dialog i syfte att hjälpa berörda föreningar i frågor som är processinriktade och där råder olika tolkningar på begrepp och definitioner,
- MUCF bör starta utbildning för kompetenshöjande insatser för etniska organisationer som ej klarar av ifyllandet av ansökningshandlingar. MUCF känner till vilka organisationer har behov av stöd när det gäller frågor om demokratiutveckling, jämställdhet, jämlikhet, m.m.
- De etniska organisationerna har olika förutsättningar att planera och utveckla en policy som berör *jämställdhet, respekt för demokrati eller icke-diskriminering*. Det är viktigt att hela bidragshandläggningen, från information inför ansökan till dess att redovisningen är klar och godkänd har samma handläggare samt att kontinuitet tillförsäkras.
- MUCF bör vara tydlig när det gäller tillämpning av de sex principer för det civila samhället. Kan principerna vara tillämpbara för samtliga organisationer? Hur tillämpas principerna för de traditionella folkrörelserna? Råder likabehandling och är omfattande kontroll/byråkratisering motiverad i jämförelse med bidragsnivån?

SIOS remisser och skrivelse med andra

Att agera eller yttra oss (remissvar) själva eller tillsammans med andra har sina för- och nackdelar. Det betänkandet som var på förslag passade bäst att svara på tillsammans med andra för att få tyngd. Men i frågor som är av specifik betydelse för oss lämnar vi yttranden själva. För att lämna remissvar krävs tid, kompetens och resurser. Våra begränsade resurser föranleder att vi inte har haft möjlighet **yttrat oss över flera utredningar** där vi varit remissinstans.